

26 Φεβρουαρίου, 1993

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΑΡΤΕ-
ΜΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΣΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Εφεσείοντες- Αιτητές,

5

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΕΩΠΟΝΩΝ,

Εφεσιβλήτων- Καθ' ων η αίτηση.

(Αναθεωρητική έφεση αρ. 1097).

Γεωπόνοι — Εγγεγραμμένοι γεωπόνοι και γεωπόνοι εξ επαγγέλματος
— Ο περί Εγγραφής Γεωπόνων Νόμος του 1987 (32/87) άρθρα 4
και 8 — Αίτηση για εγγραφή γεωπόνων εξ επαγγέλματος — Προ-
σόντα.

5 Διοικητικό Δίκαιο — Παράλειψη ειδικής μνείας εφαρμοστέας νομι-
κής διάταξης από το αποφασίζον όργανο — Δεν επηρεάζει την νο-
μιμότητα της διοικητικής πράξης.

Λέξεις και Φράσεις — "Γεωπόνος" και "Γεωπόνος εξ επαγγέλματος"
στα άρθρα 4 και 8 του Νόμου (32/87).

10 Λέξεις και Φράσεις — "Κλάδος της γεωπονίας" στην επιφύλαξη του
άρθρου 4 και "Άσκηση της γεωπονίας" στο άρθρο 2 του Νόμου
(32/87).

Οι εφεσείοντες ήταν λειτουργοί του Υπουργείου Εμπορίου
και Βιομηχανίας που διορίστηκαν ως Επιθεωρητές των γεωργικών
15 προϊόντων που προορίζονταν για εξαγωγή. Υπέβαλαν αίτηση στο
Συμβούλιο Γεωπόνων για εγγραφή τους ως γεωπόνοι εξ επαγγέλ-
ματος με βάση το άρθρο 8 του περί Εγγραφής Γεωπόνων Νόμου το
1987. Το Συμβούλιο απέρριψε την αίτησή τους και στη συνέχεια το
Δικαστήριο την προσφυγή που άσκησαν εναντίον της απορριπτι-
20 κής απάντησης του Συμβουλίου.

Οι εφεσείοντες υποστήριξαν ότι εφόσον ο όρος "άσκηση της
γεωπονίας" που καθορίζεται στο άρθρο 2(δ) του Νόμου περιλάμ-
βανε την εργασία που εκτελούσαν και που ήταν η διενέργεια ποιο-
τικού και φυτοθγειονομικού ελέγχου των προσριζομένων για εξα-
25 γαγή κυπριακών γεωργικών προϊόντων, είχαν το δικαίωμα να
εγγραφούν ως γεωπόνοι εξ επαγγέλματος. Εισηγήθηκαν ότι η από-

φαση του Συμβουλίου είναι ακυρωτέα λόγω πεπλανημένης διάγνωσης των γεγονότων και της ερμηνείας του Νόμου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, αφού αναφέρθηκε ειδικά στα άρθρα 2, 4 και 8(1) του Νόμου και στην απορριπτική απόφαση του Συμβουλίου, που λήφθηκε μετά από συνέντευξη με τους υποψηφίους και στην οποία διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν τα απαιτούμενα προσόντα που αναφέρονται στο άρθρο 8 του Νόμου, απέρριψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

1. Εφόσον η διενέργεια ποιοτικού και φυτοϋγειονομικού ελέγχου των κυπριακών προϊόντων καθορίζεται ως άσκηση γεωπονίας, για να δικαιούται κάποιος να κάμνει αυτήν την εργασία πρέπει να εγγραφεί ως γεωπόνος ή ως γεωπόνος εξ επαγγέλματος με βάση τα άρθρα του Νόμου 4 και 8 αντίστοιχα.

2. Στην απόφαση του Συμβουλίου διαπιστώθηκε πως οι επεσειδόντες δεν είχαν επαρκείς γνώσεις περί την εργασία του γεωπόνου σε ένα ή περισσότερους κλάδους της γεωπονίας όπως ρητά προβλέπει το άρθρο 8(1)(β) του Νόμου.

3. Η απόφαση του Συμβουλίου ελήφθη κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8 του Νόμου, έστω κι' αν δεν γίνεται ειδική μνεία της παραγράφου (β) του εδαφίου (1), γι' αυτό και δεν επηρεάζεται η νομιμότητά της.

4. Για να εκτελεί κάποιος τις εργασίες που σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου συνιστούν άσκηση γεωπονίας, πρέπει να εγγραφεί ως γεωπόνος ή γεωπόνος εξ επαγγέλματος εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 4 και 8 του Νόμου.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους επικυρώνεται η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Παρατήρηση του Δικαστηρίου. Η φράση "κλάδος της γεωπονίας" που απαντάται στην επιφύλαξη του άρθρου 4, δεν ακολουθεί και το άρθρο 8 του Νόμου. Σε περίπτωση τροποποίησης του Νόμου η παρατήρηση αυτή μπορεί να αποδειχθεί επωφελής.

Έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Χατζητσαγγάρης, Δ.) που δόθηκε στις 31 Μαρτίου, 1990 (Προσφυγές αρ. 521/89 και άλλες) (1990) 3 Α.Α.Δ. με την οποία απορρίφθηκαν οι προσφυγές των επεσειδόντων εναντίον της απορριπτικής απάντησης του αιτήματός του για να εγγραφούν ως Γεωπόνοι εξ επαγγέλματος.

Γ. Τριανταφυλλίδης, για τους εφeseιοντες.

Λ. Δημητριάδης, για τους εφeseίβλητους.

Cur. adv. vult.

5 ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Χρ. Αρτεμίδης.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Οι εφeseιοντες είναι λειτουργοί του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας που διορίστηκαν
10 από τον Υπουργό ως Επιθεωρητές των γεωργικών προϊόντων που προορίζονται για εξαγωγή για την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων που αναφέρονται στον περί Εξαγωγής Γεωργικών Προϊόντων Νόμο, Κεφ.28, και τους ισχύοντες Κανονισμούς. Σύμφωνα με τα
15 σχέδια υπηρεσίας της θέσης το απαιτούμενο προσόν για διορισμό είναι απολυτήριο σχολής μέσης εκπαίδευσης.

Στις 20.3.87 εδημοσιεύθη ο περί Εγγραφής Γεωπόνων Νόμος του 1987, 32/87. Μια από τις βασικές του πρόνοιες είναι η απαγόρευση, επί ποινική διώξει, της άσκησης γεω-
20 πονίας από άτομα που δεν είναι εγγεγραμμένοι γεωπόνοι, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Νόμου, ή εξ επαγγέλματος γεωπόνοι στον κατάλογο των εξ επαγγέλματος γεωπόνων, βάσει του άρθρου 10 του Νόμου. Οι εφeseιοντες υπέβαλαν αίτηση στο καθ' ου η αίτηση Συμβούλιο Γεωπόνων για να
25 εγγραφούν ως γεωπόνοι εξ επαγγέλματος, βάσει των προνοιών του άρθρου 8 του Νόμου. Το Συμβούλιο απέρριψε το αίτημα και στη συνέχεια το Δικαστήριο την προσφυγή, που άσκησαν εναντίον της απορριπτικής απάντησης.

Ο δικηγόρος των εφeseιόντων εισηγείται πως η από-
30 φηση του Συμβουλίου είναι ακυρωτέα λόγω πεπλανημένης διάγνωσης των γεγονότων και ερμηνείας του νόμου. Ειδικότερα υποστήριξε πως οι εφeseιοντες, εφόσον ως επιθεωρητές προϊόντων που προορίζονται για εξαγωγή διενεργούν ποιοτικό και φυτοϋγειονομικό έλεγχο των
35 προϊόντων, λειτουργία που περιλαμβάνεται στον όρο άσκηση γεωπονίας όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 2 του Νόμου, δικαιούνται κατά συνέπεια να εγγραφούν ως

γεωπόνοι εξ επαγγέλματος. Η θέση του Συμβουλίου, προχωρεί η επιχειρηματολογία του δικηγόρου των εφεσειόντων, όπως αυτή δηλώνεται στην επίδικη απόφαση της 6.6.89, ότι οι εφεσειόντες κατά τη διενέργεια του φυτοϋγειονομικού ελέγχου δεν προβαίνουν σε διάγνωση και προσδιορισμό των παθογόνων αιτιών, εισάγει εξωγενές στοιχείο που δεν αποτελεί προϋπόθεση της λειτουργίας που διαλαμβάνει το άρθρο 2(δ) του Νόμου. Η επίμαχη παράγρ. "δ" του άρθρου 2, κατά τον δικηγόρο των εφεσειόντων θεσπίστηκε ειδικά για να καλύψει την περίπτωση τους. 5 10

Για να αποφανθούμε πάνω στο ενδιαφέρον πράγματι ζήτημα χρειάζεται να κάμουμε ειδική αναφορά στις πρόνοιες του Νόμου και στην αιτιολογία της προσβαλλόμενης διοικητικής απόφασης. Το άρθρο 2, καθόσο μέρος του αφορά την υπό συζήτηση, έχει ως εξής: 15

"Εν τω παρόντι Νόμω, εκτός εάν άλλως προκύπτει εκ του κειμένου -

άσκησις γεωπονίας" σημαίνει την παροχήν υπηρεσιών συμβούλου εκτιμητού, εμπειρογνώμονος μελετητού, επιβλέποντος επί θεμάτων αφορώντων εις δραστηριότητας γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής και περιλαμβάνει: 20

(α)

(β) 25

(γ)

(δ) διενέργειαν ποιοτικού και φυτοϋγειονομικού ελέγχου των κυπριακών γεωργικών προϊόντων που προορίζονται δι' εξαγωγήν." 30

.....

Στη συνέχεια το ίδιο άρθρο προσδιορίζει τη λέξη "γεωπόνος" ώστε να σημαίνει τον εγγεγραμμένο γεωπόνο δυ-

νάμει του άρθρου 4 και τη φράση "γεωπόνος εξ επαγγέλματος" τον βάσει του σχετικού άρθρου εγγραφμένο γεωπόνο εξ επαγγέλματος. Η πρώτη κατηγορία αφορά τους πτυχιούχους ή διπλωματούχους γεωπόνους, ενώ η δεύτερη τους γεωπόνους εξ επαγγέλματος που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 8 του Νόμου, που διαλαμβάνει τα πιο κάτω.

10 "8(1) Ανεξαρτήτως παντός διαλαμβανομένου εν τω παρόντι Νόμω, πας όστις κέκτηται τα εν παραγράφους (α) και (β) του άρθρου 4 αναφερόμενα προσόντα, δύναται εντός ενός έτους από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου να υποβάλη αίτησιν εις το Συμβούλιον δια να εγγραφή ως γεωπόνος εξ επαγγέλματος εάν ικανοποιήση το Συμβούλιον ότι-

15 (α) κατά την ημερομηνίαν της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου ήσκει καλή τη πίστει το επάγγελμα του γεωπόνου εν τινι υπευθύνω ιδιότητι δια επτά τουλάχιστον συνεχή έτη εις ένα ή περισσότερους κλάδους της γεωπονίας, και

20 (β) κέκτηται επαρκείς γνώσεις περί την εργασίαν του γεωπόνου εις ένα ή περισσότερους κλάδους της γεωπονίας."

Οι εφεσείοντες επιδιώκουν να εγγραφούν ως γεωπόνοι εξ επαγγέλματος.

25 Το Συμβούλιο κατά τη διαδικασία της έρευνας που διεξήγαγε για να αποφασίσει πάνω στο αίτημα των εφεσειόντων, τους κάλεσε σε συνέντευξη με σκοπό να διαπιστώσει αν έχουν τα προσόντα που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Νόμου. Στην αιτιολογία της απορριπτικής απόφασης
30 στο ουσιαστικό μέρος της που άπτεται της υπό κρίση έφεσης, αναφέρονται τα εξής:

35 "α. Το Συμβούλιο εξέτασε όλα τα στοιχεία τα οποία έχετε περιλάβει στην αίτησή σας, έλαβε υπ' όψη του τα όσα αναφέρθηκαν κατά την συνέντευξή σας και εξασφάλισε και άλλα στοιχεία που σχετίζονται με την

μέχρι τώρα απασχόλησή σας.

β. Το Συμβούλιο βασιζόμενο στα πιο πάνω, αποφάσισε ότι, κατά την ημερομηνία της ισχύος του πιο πάνω Νόμου, δεν ασκούσατε καλή τη πίστει το επάγγελμα του γεωπόνου στον πιο πάνω κλάδο ή σε οποιοδήποτε άλλο κλάδο σε υπεύθυνο ιδιότητα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8(1)(α) του Νόμου και επομένως το Συμβούλιο δεν μπορεί να σας εγγράψει στον Κατάλογο ως Γεωπώνος εξ Επαγγέλματος. 5

γ. Το Συμβούλιο δεν ικανοποιήθηκε ότι ασκούσατε το επάγγελμα του Γεωπόνου γιατί, από τον τρόπο και τις διαδικασίες που ακολουθούσατε στην εκτέλεση της εργασίας σας, διαφαίνεται ότι: 10

η εργασία σας αφορά μόνο την εφαρμογή του νόμου και των κανονισμών εξαγωγής γεωργικών προϊόντων. Επίσης ελήφθη υπ' όψη ότι η εκπαίδευσή σας ήταν πρακτική και έγινε στα συσκευαστήρια από παλαιότερους συναδέλφους σας. Η επιθεώρηση που διεξήγατε στα συσκευαστήρια και το λιμάνι είναι εμπειρική χωρίς να ασχολείστε με την διάγνωση και τον προσδιορισμό των παθογόνων αιτιών, το στάδιο της προσβολής ή των συνθηκών που προκαλούν την προσβολή ή υποβάθμιση της ποιότητας του προϊόντος." 20

Η επιχειρηματολογία του δικηγόρου των εφεσειόντων, στο πρωτόδικο Δικαστήριο και ενώπιόν μας, είχε εσφαλμένη αφετηρία και έτεινε να οδηγήσει σε εξίσου λαθεμένο τέρμα. Συγκεκριμένα, εισηγήθηκε, όπως είπαμε πιο πριν, πως εφόσον οι εφεσειόντες διενεργούν ποιοτικό και φυτοϋγειονομικό έλεγχο των κυπριακών γεωργικών προϊόντων που προορίζονται για εξαγωγή, λειτουργία που προσδιορίζεται ως άσκηση γεωπονίας στο άρθρο 2 του Νόμου, έπεται ότι ασχούν εξ επαγγέλματος γεωπονία και συνεπώς δικαιούνται να εγγραφούν ως εξ επαγγέλματος γεωπόνοι σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 8. 25 30

Έχουμε τη γνώμη πως αντίστροφη πρέπει να είναι η νομική πρόταση. Δηλαδή, εφόσον η διενέργεια ποιοτικού 35

και φυτοϋγειονομικού ελέγχου των κυπριακών γεωργικών προϊόντων καθορίζεται ως άσκηση γεωπονίας, για να δικαιούται κάποιος να κάμνει αυτή την εργασία πρέπει να εγγραφεί ως γεωπόνος, σύμφωνα με το άρθρο 4, ή ως γεωπόνος εξ επαγγέλματος βάσει του άρθρου 8. Για να εγγραφεί όμως ως γεωπόνος εξ επαγγέλματος πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου, που παραθέτουμε αυτούσιο στα προηγούμενα.

Η έννοια της απόφασης του Συμβουλίου, όπως συνάγεται από την παράγραφο γ, είναι πως διαπιστώθηκε ότι οι εφεσείοντες δεν είχαν επαρκείς γνώσεις περί την εργασία του γεωπόνου σε ένα ή περισσότερους κλάδους της γεωπονίας, όπως ρητά προβλέπει η παράγραφος β του εδαφίου 1 του άρθρου 8 του Νόμου. Η αναφορά του Συμβουλίου στον τρόπο και διαδικασία που ακολουθούν οι εφεσείοντες στην εκτέλεση της εργασίας τους, την οποία χαρακτηρίζει ως εμπειρική και πρακτική, υποδηλώνει ακριβώς αυτή τη διαπίστωση, της έλλειψης δηλαδή από τους εφεσείοντες των επαρκών γνώσεων περί την εργασία του γεωπόνου. Η απόφαση του Συμβουλίου ελήφθη κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8 του Νόμου, έστω και αν δεν αναφέρεται ειδικά στην παράγραφο (β) του εδαφίου (1). Στην αρχή της επιστολής προς τους εφεσείοντες γίνεται μνεία του άρθρου 8 του Νόμου, στις πρόνοιες του οποίου βασίστηκε στο αίτημα των εφεσείωντων. Στην παράγραφο (β) αναφέρεται ειδικά το άρθρο 8(1)(α), ενώ η παράγραφος (β) του άρθρου δεν μνημονεύεται στα επόμενα της επιστολής. Δεν υπάρχει όμως αμφιβολία, σύμφωνα με αυτά που είπαμε πιο πριν, πως η επίδικη απόφαση βασίζεται στο σύνολο των προνοιών του άρθρου 8 του Νόμου. Είναι γνωστή δε η αρχή πως αν το αποφασίζον όργανο κάμει έστω και εσφαλμένη μνεία της εφαρμοστέας νομικής διάταξης δεν επηρεάζεται αυτή καθ' εαυτή η νομιμότητα της διοικητικής πράξης. (ιδέστε Αναστ. Τάχου Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο 3η έκδοση, σελ.374 και τη σχετική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας της Ελλάδας 40/1964).

Ακόμη μια παρατήρηση προτού τελειώσουμε. Το Συμβούλιο και οι δικηγόροι θεωρούν πως οι λειτουργίες που καταλογίζονται στο άρθρο 2 του Νόμου, και που αποτε-

λούν άσκηση γεωπονίας, είναι κλάδοι της γεωπονίας. Η άποψη αυτή είναι προφανώς εσφαλμένη. Η φράση "κλάδος της γεωπονίας" απαντάται μόνο στην επιφύλαξη του άρθρου 4 του Νόμου, που όπως είπαμε ήδη αναφέρεται στους πτυχιούχους γεωπόνους. Έχει δε ως εξής: .

5

"Νοείται ότι η άσκησης γεωπονίας εις ετέρους κλάδους της γεωπονίας πλην του κλάδου δια τον οποίο κατέχεται το πτυχίον ή δίπλωμα ως ανωτέρω αναφέρεται απαγορεύεται"

Νομίζουμε πως η φράση "κλάδος της γεωπονίας" υποδηλώνει στους γνωστούς κλάδους της επιστήμης της γεωπονίας, όπως διδάσκεται στις ανώτατες σχολές. Η ίδια επιφύλαξη δεν ακολουθεί το άρθρο 8 του Νόμου, που ρυθμίζει τις προϋποθέσεις εγγραφής γεωπόνου εξ επαγγέλματος. Η παρατήρησή μας μπορεί να αποδειχθεί επωφελής σε περίπτωση που ο νομοθέτης θα κρίνει αναγκαία κάποια τροποποίηση του Νόμου.

10

15

Αλλά, και για να συμπληρώσουμε το σκεπτικό της απόφασής μας, μπορεί να γίνει αναφορά και στις παραγρ. (γ) και (δ) του άρθρου 2 του Νόμου, όπου ορίζεται πως η οργάνωση και επίβλεψη ψεκασμών και η μελέτη και διαμόρφωση πάρκων, κήπων και χώρων πρασίνου αντίστοιχα, είναι άσκηση γεωπονίας. Σύμφωνα με την επιχειρηματολογία του δικηγόρου των εφεσειόντων όποιος κάμνει αυτή την εργασία δικαιούται και να εγγραφεί ως γεωπόνος εξ επαγγέλματος. Η θέση, όπως αναπτύσσεται, είναι εσφαλμένη. Ορθή είναι αυτή που προβάλλεται στην επίδικη απόφαση, ότι δηλαδή για να εκτελεί κάποιος τις εργασίες, που σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου συνιστούν άσκηση γεωπονίας, πρέπει να εγγραφεί ως γεωπόνος ή γεωπόνος εξ επαγγέλματος, εφόσο πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 4 και 8 του Νόμου.

20

25

30

Με τα πιο πάνω υπόψη κρίνουμε πως η απόφαση του πρωτόδικου δικαστηρίου είναι ορθή. Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

35

Έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.